

รายงาน

การเข้าร่วมการประชุม
International Workshop Sustaining Capacity-Building for
Nuclear Safety and Security

วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๐
กรุงโรม ประเทศอิตาลี

นายพิภัทร พฤกษาโรจนกุล
หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือและประสานงานระหว่างประเทศ

ความเป็นมา

NSSG ได้รายงานต่อกลุ่มผู้นำ G7 ผ่านรายงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึงความสำคัญของทรัพยากรบุคคลที่มีความสามารถ และวัฒนธรรมความปลอดภัยและความมั่นคงปลอดภัย ต่อการใช้ประโยชน์จากพลังงานนิวเคลียร์และรังสีในสังคมอย่างยั่งยืน ในขณะที่ทั่วโลกโดยให้ความสนใจในการเริ่มใช้พลังงานนิวเคลียร์ในการผลิตกระแสไฟฟ้า ประเด็นดังกล่าวจึงมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น กลุ่ม NSSG จึงได้เสนอให้มีการจัดการประชุมนี้ขึ้น โดยมีหลักการดังนี้

- ความร่วมมือระหว่างองค์การระหว่างประเทศ รัฐบาล วงการอุตสาหกรรม วงการศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผ่านกลไกที่มีประสิทธิภาพการประสานงานที่ดีและปราศจากความซ้ำซ้อน

- การจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือต่างๆ เช่น ศูนย์ความเป็นเลิศของ IAEA ที่เชื่อมโยงกับศูนย์ภูมิภาคต่าง ๆ

- การดำเนินการเสริมสร้างศักยภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดตั้ง และดำรงไว้ซึ่งโครงสร้างด้านความปลอดภัยและความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ

- การสนับสนุนจากประเทศผู้ผลิตหรือส่งออกเทคโนโลยี ในการสร้างโครงสร้างความปลอดภัยและความมั่นคงปลอดภัย และการเสริมสร้างศักยภาพให้กับประเทศผู้นำเข้า

ผู้จัดการประชุม

ประเทศอิตาลี ในฐานะประธาน G7 และประธานกลุ่มความปลอดภัยและความมั่นคงทางนิวเคลียร์ (NSSG) โดยได้รับความร่วมมือจาก

- สหภาพยุโรป
- ทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ
- Italian National Agency for New Technologies, Energy and Sustainable Economic Development, ENEA
- Italian National Institute for Environmental Protection and Research, ISPRA
- Società Gestione Impianti Nucleari, SOGIN

วัตถุประสงค์การประชุม

การประชุมนี้มีจุดมุ่งหมายหลักในการส่งเสริมให้มีการเสริมสร้างสมรรถนะทางด้านความปลอดภัยและความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์อย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับความต้องการและความคิดริเริ่มใหม่ ในขณะที่มีการวิเคราะห์ประเด็นสำคัญ และแนวปฏิบัติในการช่วยเหลือประเทศต่างๆ ในระยะ ๑๐ ปี เพื่อเสริมสร้าง พัฒนา และดำรงไว้ซึ่งสมรรถนะด้านความปลอดภัย ความมั่นคงปลอดภัย และการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีนิวเคลียร์อย่างยั่งยืน

ผู้เข้าร่วมการประชุม

การประชุมประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ระดับสูงจากหน่วยงานของรัฐ ที่มีภารกิจเกี่ยวกับความปลอดภัย และความมั่นคงปลอดภัย วงการอุตสาหกรรม วงการพลังงานนิวเคลียร์ หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดการกากกัมมันตรังสี ผู้เชี่ยวชาญจากองค์การระหว่างประเทศและการศึกษา จากทั่วโลก รวมทั้งสิ้นประมาณ ๕๐ คน

ทั้งนี้ นายพิภัทร พุกษาโรจนกุลได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมการประชุมแทน ลปส.

รูปแบบการประชุม

การประชุมแบ่งออกเป็น ๓ ช่วงได้แก่

๑. การเสริมสร้างศักยภาพสำหรับความปลอดภัย และความมั่นคงปลอดภัย

ช่วงการประชุมนี้เน้นความต้องการและความคิดริเริ่มของโครงการใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย และความมั่นคงปลอดภัย รวมไปถึงการใช้ประโยชน์จากโครงการที่มีอยู่แล้ว โดยมีผู้ร่วมนำเสนอจากองค์กรต่างๆ จำนวน ๗ ท่าน ดังนี้

Mr. Gustavo Caruso, Director of the Office of Nuclear Safety and Security Coordination, IAEA

Mr. Said Abousahl, Head of the EURATOM Coordination Unit, JRC, EC

Mr. Daniel Iracane, Deputy Director-General and Chief Nuclear Officer of the Nuclear Energy Agency (NEA)

Mr. Akisophel Kisolo, Chairperson of the Uganda Atomic Energy Council and Steering Committee Member of the Forum of Nuclear Regulator Bodies in Africa (FNRBA)

Ms. Ana Larcher, 1st Vice-President of the Board of Directors of the Argentinian Nuclear Regulatory Authority and former President of the Iberso-American Forum of Radiological and Nuclear Regulatory Agencies (FORO)

Mr. Didier Louvat, Managing Director of the European Nuclear Safety Training and Tutoring Institute (ENSTTI)

Mr. Adnan Al Tamimi, Chairman of the Emergency Management Center of the Cooperation Council for the Arab States of the Gulf (GCC)

๒. การบริหารจัดการระยะยาวของกากกัมมันตรังสี และเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ใช้แล้ว

ช่วงการประชุมนี้เน้นประเด็นท้าทายในเรื่องการเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรในการดำเนินการเกี่ยวกับการยกเลิกการควบคุมสถานประกอบการนิวเคลียร์ ตลอดจนการจัดการระยะยาวกับกากกัมมันตรังสี เชื้อเพลิงนิวเคลียร์ใช้แล้ว และสารกัมมันตรังสีระดับสูง โดยมีผู้ร่วมนำเสนอจากองค์กรต่างๆ จำนวน ๖ ท่าน ดังนี้

Mr. John Rowat, Head of the Decommissioning and Remediation Unit, IAEA

Mr. Manuel Martin Ramos, Research Administrator, EURATOM Coordination Unit, JRC, EC

Mr. Francesco Troiani, Director of the Development and Technological Innovation Department, SOGIN

Mr. Taib Marfek, Head of the Nuclear Safety Department of the Moroccan Agency for Nuclear and Radiation Safety and Security (AMSSNuR)

Mr. Jeoffrey Emi-Reynolds, Ag. Director General of the Ghana Nuclear Regulatory Authority (GNRA)

Mr. Akihiro Tsuji, Director of the International Nuclear Energy Cooperation Division, Ministry of Foreign Affairs, Japan

๓. การอภิปรายสรุปผล

ช่วงการประชุมนี้อภิปรายผลของการประชุม และกำหนดกิจกรรม แผนการ และความคิดริเริ่มในอนาคตเพื่อสนับสนุนการเสริมสร้างศักยภาพด้านความปลอดภัย และความมั่นคงปลอดภัยอย่างยั่งยืน โดยที่นำการอภิปราย โดย

Ms. Franca Padoani, Chair of G7-Nuclear Safety and Security Group และ

Mr. Alexandre Bilodeau, Canada Head of Delegation of the G7-Nuclear Safety and Security Group

สาระสำคัญของการประชุม

๑. เนื่องจากผู้จัดการประชุมกำหนดให้มีผู้บรรยายเป็นจำนวนมากในเวลาจำกัด ทำให้ผู้บรรยายแต่ละท่านไม่สามารถลงในรายละเอียดได้ การบรรยายทั้งหมดจึงเป็นลักษณะของการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความปลอดภัยและความมั่นคงปลอดภัยในภาพรวมและกว้าง อย่างไรก็ตามผู้บรรยายหลายท่านนำเสนอแนวคิดที่คล้ายกัน กล่าวคือการสร้างศักยภาพของบุคลากรในด้านความปลอดภัยและความมั่นคงปลอดภัยมีความสำคัญอย่างมาก และควรดำเนินการควบคู่กับการสร้างความรู้ความเข้าใจกับสาธารณะ

๒. ผู้แทนจากหลายองค์กรเช่น IAEA หรือ EC กล่าวถึงเครื่องมือการเรียนรู้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ที่เข้าถึงได้สะดวกที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรได้ เช่น IAEA มีการพัฒนา Nuclear Security E-Learning และ EC ดำเนินโครงการ ELINDER ผ่าน the Joint Research Center

๓. การพัฒนาศักยภาพสามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านเครือข่ายความร่วมมือทางด้านการกำกับดูแลทางนิวเคลียร์และรังสี ซึ่ง ASEANTOM ถือได้ว่าเป็นเครือข่ายใหม่เมื่อเทียบกับเครือข่ายอื่นในลักษณะเดียวกัน เช่น FNRBA ของกลุ่มประเทศแอฟริกา หรือ FORO ของกลุ่มประเทศอเมริกาใต้ โดยอาจมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การดำเนินการกับเครือข่ายเหล่านี้

๔. ผู้แทนจาก ENSTTI นำเสนอ Basic Training Program สำหรับบุคลากรจากองค์กรกำกับดูแลและองค์กรสนับสนุนวิชาการ ซึ่งเป็นประโยชน์ และสามารถประยุกต์ใช้กับ ปส. ได้

๔. การดำเนินการเกี่ยวกับการยกเลิกการควบคุมสถานประกอบการทางนิวเคลียร์ (Decommissioning) ถือว่าเป็นเรื่องใหม่สำหรับทุกประเทศ แม้กระทั่งประเทศที่มีการใช้พลังงานนิวเคลียร์ในการผลิตกระแสไฟฟ้ามานานแล้ว แต่เป็นเรื่องที่ต้องมีการเตรียมการล่วงหน้า เนื่องจากโรงไฟฟ้าส่วนมากอยู่ในระหว่างการใช้งานในปัจจุบันกำลังจะต้องเข้าสู่กระบวนการยกเลิกการควบคุม นอกเหนือจากประเด็นองค์ความรู้ที่อยู่ในระหว่างการสั่งสมที่เป็นเรื่องท้าทายแล้ว ยังมีประเด็นเรื่องการดึงดูดบุคลากรคุณภาพเข้ามาทำงานในด้านนี้อีกด้วย

๕. การอภิปรายสรุปผลในช่วงสุดท้ายของการประชุม ไม่มีการกำหนดทิศทางการดำเนินการในด้านความปลอดภัยและความมั่นคงปลอดภัยของกลุ่ม G7 ตามที่ระบุไว้ในกำหนดการประชุม เนื่องจากผู้ดำเนินการประชุมตั้งประเด็นการอภิปรายว่า ความปลอดภัยและความมั่นคงปลอดภัยจะดำเนินไปด้วยกันได้อย่างไร? จึงไม่มีการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้อง และหาแนวทางแก้ไขเพื่อกำหนดเป็นแนวปฏิบัติร่วมกันอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ปส. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมที่เป็นมาตรฐานสำหรับบุคลากรด้านการกำกับดูแล โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับบุคลากรที่บรรจุใหม่ เนื่องจากบุคลากรเหล่านี้ ต้องปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙ และการฝึกอบรมยังเป็นการสร้างความท้าทาย และสร้างแรงกระตุ้นให้กับคนรุ่นใหม่ que เริ่มทำงานที่ ปส. อีกด้วย ในเบื้องต้นหัวข้อการฝึกอบรม อาจเป็นดังต่อไปนี้

ระบบการกำกับดูแล และกฎหมายนิวเคลียร์	ระยะเวลา ๑ สัปดาห์
ความรู้เชิงเทคนิคด้านความปลอดภัยทางนิวเคลียร์	ระยะเวลา ๑ สัปดาห์
ความรู้เชิงเทคนิคด้านความปลอดภัยทางรังสี	ระยะเวลา ๑ สัปดาห์